

Lunds Universitet
Språk- och litteraturcentrum
IT-Rumänska, K01 (91-120p)
Examenuppsats 202

Handledare: Profesor univ.dr.habil.
FELIX NICOLAU
E-mail:felix.nicolau@rom.lu.se

Opponent

Lector univ. dr. MARIUS MIHEȚ,
Universitatea „Comenius” Bratislava,
Slovakia

FONETICA LIMBII ROMÂNE ȘI FONETICA LIMBII SUEDEZE

Analiză comparativă

RUMÄNSK OCH SVENSK FONETIK

Jämförande analys

MIRELA UNGUREANU
mirela.s.ungureanu@gmail.com

Cuprins

1. Introducere.....	3
1.1 Scopul lucrării.....	3
1.2 Metode de lucru. Materiale folosite.....	3
1.3 Importanța foneticii	4
2. Noțiuni teoretice.....	5
2.1 Fonemele	6
2.2 Sunetul	6
3. Alfabetul. Literele.....	7
3.1 Alfabetul	7
3.2 Vocalele	10
4. Diftongul. Triftongul. Hiatal.....	14
4.1 Diftongul.....	14
4.2 Triftongul.....	14
4.3 Hiatal	15
5. Consoanele. Corespondența dintre litere și sunete.....	15
5.1 Consoanele	15
5.2 Corespondența dintre sunete și	
litere.....	178
5.3 Accentul.....	20
5.4 Intonația.....	233
5.5 Alternanțele fonetice.....	24
6. Concluzii.....	25
Bibliografie.....	26

1. Introducere

1.1 Scopul lucrării

Lucrarea cu tema *Fonetica limbii române și fonetica limbii suedeze* își propune o analiză contrastivă a unei părți importante din gramatică și anume fonetica. Motivația pe baza căreia am ales această temă este în primul rând faptul că, fonetica stă la baza existenței oricărei limbi și de aceea cercetarea științifică a unei limbi trebuie să pornească de la fonetică.

„Dat fiind că unități ale limbii, sub aspect material, sunt legate (în mod convențional, bineînțeles) de sunete, putem conchide că toate disciplinele lingvistice care analizează aceste unități nu se pot lipsi de fonetică, ramură care studiază producerea, transmiterea, receptarea și evoluția sunetelor limbii”.¹

În al doilea rând, cunoașterea foneticii este necesară pentru o bună învățare a unei limbi, ținând cont de faptul că fiecare limbă are sunetele sale specifice. În procesul de învățare a unei limbi pronunția joacă un rol determinant, după cum scrie foneticianul basarabean Zagaevski: „Știind exact cum se produc sunetele când vorbim, – scrie S. Pușcariu, – putem învăța ușor pronunțarea unor limbi străine”(V. Zagaevski, 2005:1, apud S. Pușcariu).

Spre deosebire de limba română, în limba suedeză pronunția joacă un rol extrem de important pentru că multe cuvinte sunt scrise identic sau similar, dar pronunțate în mod diferit și au desigur, înțeles diferit. De asemenea sunt și multe excepții de la regulă care fac și mai grea învățarea limbii, de aceea voi încerca ca prin intermediul acestei lucrări să aduc o serie de clarificări care să ușureze înțelegerea și învățarea limbii suedeze. Din aceste considerente, în limba vorbită articularea sunetelor, accentul, intonația pot schimba destul de ușor sensul unui cuvânt.

În procesul de învățare a limbii suedeze, atât pronunția cât și ortografierea cuvintelor reprezintă o parte destul de dificilă, iar excepțiile de la regulă nu fac decât să îngreuneze acest proces.

¹ Ion Bărbuță, Armenia Cicală, Elena Constantinovici, Teodor Cotelnic, Alexandru Dîrul, *Gramatica uzuală a limbii române*, Chișinău, Editura Litera, 2000, p. 6.

1.2 Metode de lucru. Materiale folosite

Metodele de lucru utilizate în elaborarea acestei lucrări sunt expunerea, analiza, argumentarea (mai mult personală) și exemplificarea. Pentru documentarea acesteia am folosit materiale bibliografice atât ale unor autori români, precum G. Corniță, I. Coteanu, dar și din Republica Moldova: I. Bărbuță, V. Zagaevici. În ceea ce privește fonetica limbii suedeze, lucrările care au stat la baza lecturilor au fost ale lui H. Rosenqvist, Å. Viberg, H Lindholm.

Cuvinte-cheie: lingvistică, fonetică, fonologia, fonem, sunet, accent, intonație, fonetică comparativă, articulatorie, acustică, diftongi, triftongi, hiat, ortoepie, ortografie, teorii, metode.

1.3 Importanța foneticii

După cum a afirmat Iosif Popovici, considerat a fi primul specialist român în fonetica experimentală „filologie fără fonetică nu există și nici nu se poate concepe”. (V.Zagaevski, 2005:1, apud I. Popovici)

Aprofundarea foneticii este importantă nu doar pentru lingviști, ci și pentru profesorii de limbă română, deoarece așa cum a conchis V. Zagaevski în articolul său revista „Limba Română”, un profesor fără o pregătire fonetică, este asemenea unui medic căruia îi lipsesc elementare cunoștințe de anatomie.

Nenumărați lingviști au arătat încă din antichitate importanța incontestabilă a foneticii în ceea ce privește cercetările lingvistice. Primele informații despre funcția fonologică a sunetelor limbii, cât și precizarea legată de consoane, considerate a fi unități fonetice, se regăsesc în gramatica sanscrită a lui Panini din sec. V-VI p.Hr. (V. Zagaevski, 2005:1)

După cum spunea și Sextil Pușcariu, autor a numeroase studii și articole de fonetică și fonologie, fonetica reprezintă un capitol important al lingvisticii, indispensabil limbii. El o compara cu tabla înmulțirii, „fără de care nu se pot face operațiuni complicate de calcul” (V. Zagaevski, 2005:1, apud S. Pușcariu).

După cum afirmă Zagaevski în încheierea articolului său „Fonetica este chiar modul de existență a oricărei limbi, de aceea cercetarea științifică a fiecărei limbi în parte trebuie să se înceapă de la fonetică, este de natură fonetică (sonoră). Anume datorită foneticii lingvistica a devenit una dintre cele mai exacte științe umaniste. În cele din urmă, cu cât un lingvist are cunoștințe mai ample în fonetică, cu atât e mai bine înarmat”(V. Zagaevski, 2005:1)

Importanța atât practică, cât și teoretică a foneticii reiese și din faptul că de-a lungul istoriei au fost înființate o serie de asociații, institute și au avut loc numeroase congrese pentru cercetare în domeniul foneticii.

Astfel, în 1886 Paul Passy a înființat la Paris prima Asociație Foneticească Internațională prin intermediul căreia s-a întocmit un sistem bazat pe grafia latină pentru transcrierea fonetică. Cel care a pus bazele lingvisticii și a creat o școală de lingvistică generală internațională a fost Ferdinand de Saussure în 1878, remarcabilă fiind lucrarea sa *Curs de lingvistică generală*. (V. Zagaevski, 2005:1)

În România Iosiv Popovici a înființat la Cluj, în anul 1920 primul Laborator de Foneticească Experimentală, iar în 1958 a apărut revista „Foneticească și dialectologie”.

În 1949 au fost înființate două Institute de lingvistică ale Academiei R.P.R. la București și Cluj, iar în 1956, sub conducerea academicianului Al. Rosetti s-a început alcătuirea *Arhivei fonogramice a limbii române*². (1958: 218)

Din acest motiv, fonetica reprezintă piatra de temelie care stă la baza construcției unei limbi și, pentru o mai bună și corectă învățare a limbii, fonetica este indispensabilă.

2. Noțiuni teoretice

Fonetica este o ramură a lingvisticii care studiază producerea, transmiterea și receptarea sunetelor vorbite sau articulate în procesul comunicării umane. Cu alte cuvinte, fonetica este știința care se ocupă cu studierea sunetelor, privite ca realități materiale. Ca nivel al structurii limbii, aceasta include elementele fonice materializate în sunete, accent și intonație.

Vladimir Zagaevski spunea într-un articol al său că studierea foneticii este necesară pentru istoria limbii, pentru cercetările etimologice și gramaticale, dar și pentru relevarea gradului de înrudire dintre limbi ”(V. Zagaevski, 2005:1).

„Fonetica studiază întreaga diversitate a realizărilor concrete ale elementelor fonice dintr-o limbă, independent de funcția acestora în comunicare și de nivelul structural la care apar (cuvânt, limite de cuvinte, propoziție, frază) (Corniță, 2001:53).

În funcție de perspectiva din care este privită și anume de cea a emiterii sau receptării sunetelor, putem vorbi despre fonetica *articulatorie* sau cea *acustică*.

Fonetica articulatorie analizează și descrie proprietățile sunetelor dintr-o anumită limbă, în funcție de modul în care acestea sunt produse și transmise de către vorbitori.

² Faptul a fost consemnat de acad. Traian Săvulescu, presedintele Academiei R.P.R., în articolul „Știința românească” în 1957 (*Contemporanul*, nr. 28, decembrie 1956), unde se spune: „vor fi cercetate pe teren graiurile populare și se va întocmi o arhivă fonogramică a limbii române”.

Fonetica acustică analizează și descrie proprietățile sunetelor după modul în care acestea sunt înregistrate de către receptor (Corniță, 2001:54).

Așa cum a precizat Dumitru Copceag, fonetica și fonologia sunt „două aspecte ale aceleiași discipline, întrucât sunetul și fonemul nu sunt altceva decât două aspecte ale aceleiași realități”(1958:21).

Fonologia (numită și fonetică funcțională) se ocupă de sistemul de sunete al unei limbi ca realitate lingvistică. Fonologia în sine consideră sunetele unități ale unui sistem în cadrul căruia fiecare sunet are o funcție și se definește prin locul pe care îl ocupă în sistem, prin relațiile lui cu alte unități din sistem, numite foneme.

Cu alte cuvinte, fonologia stabilește funcțiile sunetelor într-o limbă. În cadrul studiului foneticii sunt abordate particularitățile sistemului vocalic, semivocalic și consonantic al limbii române, ortografia și ortoepia vocalelor și consoanelor, accentul și intonația etc.

Cuvântul *ortoepie* provine din limba greacă „orthos” – *drept*, „epos” – *vorbire* și reprezintă totalitatea regulilor specifice unei limbi, cu ajutorul căreia se stabilește inclusiv pronunțarea corectă a cuvintelor. (Bărbuță, 2000:13)

Cuvântul *ortografie* provine din limba greacă „orthos” – *drept*, „grapheia” – a scrie și conține totalitatea regulilor specifice unei limbi, prin intermediul căreia se stabilește scrierea corectă a cuvintelor.

Unitățile minimale ale limbii vorbite sunt prezentate, în două forme: *sunetele*, articulate în momentul vorbirii care aparțin foneticii, și *fonemele*, unități minimale ale sistemului limbii (sunete-tip) care aparțin fonologiei.

2.1 Fonemele, spre deosebire de sunete, sunt limitate ca număr, având funcția atât de a alcătui, cât și de a deosebi între ele cuvinte precum și forme gramaticale ale unuia și aceluiași cuvânt.

Spre exemplu cuvântul *rasă* este format din fonemele /r/, /a/, /s/, /ă/; cuvântul *pasă* din fonemele /p/, /a/, /s/, /ă/, unde *r*, *p* sunt foneme diferite pentru că diferențiază două cuvinte diferite, *rasă*, *pasă* (fonetica studiată în școală nu face diferența într *sunete* și *foneme*). (<https://lexicologialimbiiromane.ro/morfonemia/structura-fonematica-a-cuvintelor/>)

Fonemele variază de la o limbă la alta și atât în limba română, cât și în limba suedeză, numărul de foneme este diferit, iar cuvintele în esența lor nu sunt altceva decât combinații de foneme deoarece se întâlnesc aceleași foneme, grupate însă altfel.

Fonetica se împarte în funcție de structura sunetelor în:

- sunete de bază cum ar fi vocale, semivocale și consoane;
- sunete complexe precum diftongi, triftongi și combinații de litere și sunete specifice.

2.2. Sunetul reprezintă cea mai mică unitate a limbii, produs și receptat în urma procesului de comunicare, prezentând atât diferențe de realizare, cât și o continuă varietate. Lingviștii au constatat că, practic, nici un sunet nu poate fi rostit de două ori exact în același fel de către aceeași persoană.

Prin schimbarea unui singur sunet se schimbă și înțelesul cuvântului respectiv, ca de exemplu în cazul în care se modifică:

- o consoană: bac, dac, fac, pac, mac, lac, sac, tac;
- o consoană: coc, cod, con, cor, coș, cot;
- o vocală: sac, sâc, soc, sec, suc;

„«Sunetul e material sau concret, pe când fonemul e general și abstract»”

(<https://www.literparc.ro/sunete-si-foneme/>)

Sunetele sunt produse odată cu expirarea aerului prin aparatul fonator, ca urmare a unui impuls nervos comandat de creier, putând avea un caracter periodic sau aperiodic. Aparatul fonator este compus din plămâni, laringe, faringe, cavitatea bucală și fosele nazale. Mai întâi, aerul inspirat pătrunde în plămâni, după care este expirat și trece prin trahee, ajunge în laringe la coardele vocale, care încep să vibreze și dau naștere unui sunet sonor (ton), care trece prin cavitatea bucală până la buze. Sunetul este diferit de zgomot, căruia îi lipsește muzicalitatea. După felul în care sunt produse sunetele, acestea pot fi:

- sonore, ca urmare a vibrației coardelor vocale;
- surde, când sunetul este produs fără vibrația coardelor vocale;

În funcție de natura lor acustică, sunetele limbii române se clasifică în: vocale, semivocale și consoane (Corniță, 2001:55), (Bărbuță, 2000:8).

3. Alfabetul. Literale

3.1 Alfabetul

Sunetele sunt elemente sonore, dar cu timpul a apărut necesitatea reprezentării grafice a acestora, reprezentare realizată prin intermediul literelor sau grupurilor de litere. Astfel, a luat naștere alfabetul, adică totalitatea literelor înregistrate într-o limbă și așezate într-o anumită ordine. Cuvântul *alfabet* provine de la literele grecești *alfa* (α) și *beta* (β).

Alfabetul limbii române este scris cu litere latine, iar începând cu anul 1982 acesta conține 31 de litere dintre care: 8 sunt vocale și 23 consoane, după cum urmează:

A/a	Ă	Ana/apa	Sonore
Ă/ă	Â	Ață	
Â/â	Î din a	Român	

B/b	be/bî	Bal	Sonore
C/c	ce/cî	Carte	Surde
D/d	de/dî	Dor	Sonore
E/e	E	Ecran	Sonore
F/f	ef/fe/fî	Foc	Surde
G/g	ge/ghe/gî	Gol	Sonore
H/h	haș/hî	Haină	Surde
I/i	I	Inimă	Sonore
Î/î	î/î din i	În	
J/j	je/jî	Jar	Sonore
K/k	ca/capa	Kilogram	Surde
L/l	el/le/lî	Lac	Sonore
M/m	em/me/mî	Mama	Sonore
N/n	en/ne/nî	Nu	Sonore
O/o	O	Oală	Sonore
P/p	pe/pî	Pește	Surde
Q/q	Kü	Quintal	
R/r	er/re/rî	Reducere	Sonore
S/s	es/se/sî	Soare	Surde
Ș/ș	șe/șî	Șiret	Surde
T/t	te/tî	Toc	Surde
Ț/ț	țe/țî	Țarc	Surde
U/u	U	Ușă	Sonore
V/v	ve/vî	Vamă	Sonore
W/w	dublu ve/dublu vî	Watt	
X/x	Ics	Exemplu	
Y/y	Igrec		
Z/z	Ze/zet/zî	Zori	Sonore

Există cinci litere specifice alfabetului limbii române care prezintă deasupra sau dedesubt trei semne diacritice³ căciula⁴, circumflexul⁵ și virgula⁶: ă, î, â, ș, ț (DOOM, 26-28).

³Semn diacritic este un semn grafic adăugat la o literă pentru a indica o diferență de pronunție.

⁴Căciula este semnul deschis în sus pus deasupra unei vocale ce indică o pronunție scurtă diferită (de exemplu o semivocală).

⁵Circumflex este semnul deschis în jos pus deasupra unei vocale ce indică o pronunție diferită.

⁶Virgulița plasată sub literele s și t indică pronunția diferită.

Limba suedeză

Alfabetul limbii suedeze este format din 29 de litere dintre care: 9 sunt vocale iar 20 consoane. Dintre acestea 26 de litere sunt specifice alfabetului latin, iar restul de trei, adică å, ä și ö sunt specifice țărilor nordice, mai exact limbilor suedeză, daneză și norvegiană.

A/a	a lung [ɑ:]	Glas[ɡla:s]	A scurt [a]	Glass[ɡlas:]		Sonore
B/b	Be	[b]	Be[be:]			Sonore
C/c	Se	[k]	Camping	[s]	Cykel	Surde
D/d	De	[d]	Då[do:]			Sonore
E/e	e lung [e:]	Heter	e scurt [ɛ]	Hette		Sonore
F/f	Eff	[f]	Få[fo:]			Surde
G/g	Ge	[g] Gas	[j] [ʃ] Gen Geni	[k] Högt	[ŋ] Gangster	Sonore
H/h	Hå	[h]	Hej [hej:]	[ɸ]		Surde
I/i	i lung [i:]	Skriver	i scurt [i]	Sitter		Sonore
J/j	Jij	[j]	Jord	[ʃ]	Justera	Sonore
K/k	k ^h å	[k ^h]	Kul [k ^h u:l]	[ɛ]	Kår [ɛä:r]	Surde
L/l	Ell	[l]	Ler[le:r]			
M/m	Emm	[m]	Med [me:(d)]			
N/n	Enn	[n]	Nu [nu:]	[ŋ]	Gång [gån:]	
O/o	u lung [u:] u scurt [ʊ]	Bor [bu:r] Bott [böt:]	o lung [o:] o scurt [ɔ]	Son [so:n] Boll [bøl:]		Sonore
P/p	p ^h e	[p ^h]	Pil [p ^h i:l]	[p]	Plus[plus:]	Surde
Q/q	k ^h u		[k]	Lindkvist		
R/r	Err	[rd]	[rl]	[rn]	[rn]	[rt]
S/s	Ess	[s]	Sen[se:n]	[ʃ]	Sked[ʃe:d]	Surde
T/t	t ^h e	[t]	Te [t ^h e:]	[ts]	Aktie	[ak:tsje]
U/u	iulung [u:]	Gul[ɡu:l]	[ø]	Guld[ɡøld]		Sonore
V/v	Ve	Hav	[ha:v]			Sonore
W/w	dubbel ve	vi nume	vi cuv. împr.			
X/x	Eks	[ks]	Expert	[kʃ]	Reflexion	
Y/y	yj lung [y:]	Dyr	yi scurt [y]	Tyst		Sonore
Z/z	säta (seta)	[s]	Zon	[ts]	Schweiz	

Ä/ä	o lung [o:]	Månad	o scurt [ɔ]	Måndag		Sonore
Ä/ä	[ɛ:] [æ:]	Väg[vɛ:g]	[ɛ] [æ]	Vägg[vɛg]		Sonore
Ö/ö	[ø] [œ:]	Hög[hø:g]	[œ] [œ]	Högg[høg]		Sonore

(Rosenqvist, 2011:8)

3.2 Vocalele reprezintă sunete emise în urma unor vibrații periodice ale coardelor vocale, în care aerul iese liber, fără prezența vreunui obstacol în calea aparatului fonator și fără ajutorul altor sunete. Deoarece acestea sunt unități segmentale având rol de centru silabic, pot primi și accent. În schimb, la consoane aerul care iese din plămâni întâmpină un obstacol pe traseul său până la ieșirea din gură.

- Vocalele limbii române sunt 7 sunete reprezentate de 8 litere: **a, ă, î (â), e, i, o, u**, dintre care: **a, ă, î** sunt întotdeauna vocale întregi (plenisone) putând forma singure silabe.

De asemenea **a, e, o**, sunt vocale deschise, iar **ă, î, â, i** și **u**, sânt vocale închise.

Exemple: *mă-tu-ră, ță-ran, mân-ca-re, în-ce-put, ca-păt.*

În funcție de înălțimea sunetului, vocalele se clasifică în:

- acute [e, i];
- grave [o, u];
- neutre [a, ă, î].
- **E, i, o, u** pot fi vocale întregi sau semivocale dacă se rostesc cu jumătate din intensitatea unei vocale sau dacă în aceeași silabă se află încă o vocală.

Semivocalele nu pot forma singure silabă, nu fi pronunțate fără a fi însoțite de vocală și intră în componența atât a diftongilor, cât și a triftongilor. Semivocalele **e** și **o** se folosesc doar înainte de o vocală, iar **i** și **u** pot fi folosite atât înainte, cât și după o vocală.

Exemple:

e - vocală: *ver-ba-lă, cen-tu-ră, se-cu-re;*

e – semivocală: *tea-mă, sea-ra, ceas, dea-lu-ri;*

i – vocală: *bi-ne, vi-ne, mi-los;*

i – semivocală: *iu-te, ie-pu-re, doi, ia-tă;*

o – vocală: *co-coș, co-leg, lo-ca-li-ta-te;*

o – semivocală: *oa-meni, roa-tă, boa-bă, smoa-lă, oi;*

u – vocală: *bu-cu-ros, cu-țit, du-lap;*

u – semivocală: *ga-rou, pla-tou, ma-crou;*

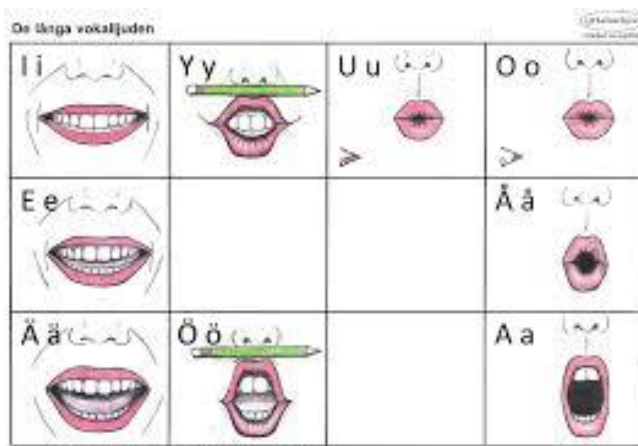
Sunet	Exemplu	Descriere	Notație fonetică românească
[a]	Amar	<u>vocală deschisă centrală nerotunjită</u>	A
[e]	Elev	<u>vocală anterioară nerotunjită</u>	E
[i]	Iris	<u>vocală închisă anterioară nerotunjită</u>	I
[o]	Ocol	<u>vocală posterioară rotunjită</u>	O
[u]	Uluc	<u>vocală închisă posterioară rotunjită</u>	U
[ə]	Fără	<u>vocală centrală nerotunjită</u>	Ă
[ɨ]	Vârî	<u>vocală închisă centrală nerotunjită</u>	Â, Î

Se scrie „e” și se citește [ie] în pronume personale (eu, ea, el, ei, ele), forme ale verbului *a fi* (*ești, este, eram, erai, era, eram, erați, erau*), cuvinte ca: *aerisi, aceea, erbivor*. Se scrie „e” și se pronunță [e] și nu [i] în cuvinte ca: *eră, epocal, ecranizare, erou*. Se scrie „i” și se pronunță [i] și nu [e] în cuvinte precum: *îndemânic, tomnatic, diplomatic*.

(<https://ro.scribd.com/doc/128425662/ACADEMIA-ROMANA-Indreptar-Ortografic-Ortoepic-Si-de-Punctuatie-Searchable-B-W-400dpi>)

Vocalele limbii suedeze sunt: **a, e, i, o, u, y, å, ä, ö** și acestea pot fi lungi sau scurte. Subliniez faptul că diferența dintre vocalele lungi și cele scurte este foarte importantă, deoarece adesea poate fi vorba de cuvinte diferite, ca de exemplu:

- *glas* [gla:s] – *sticlă* vs. *glass* [glas:] – *înghețată*.

https://larportalen.skolverket.se/LarportalenAPI/api-v2/document/path/larportalen/material/inriktningar/5-las-skriv/Grundskola/033_nyanlandas-sprakutveckling/del_07/7.%20Uttalsundervisning.pdf

Vocalele lungi în limba suedeză:

i – [i:] lung închis din cuvântul „vila” – a se odihni, se aseamăna cu i românesc din „mină”;

y – [y:] lung închis din cuvântul „ny” se țin cu buzele rotunjite ca pentru un u, doar că se pronunță i;

u – [u:] lung închis de la „nu” - acum, nu are corespondent în limba română;

o – [o:] lung închis din „sol” se aseamăna cu u lung românesc din „ou”;

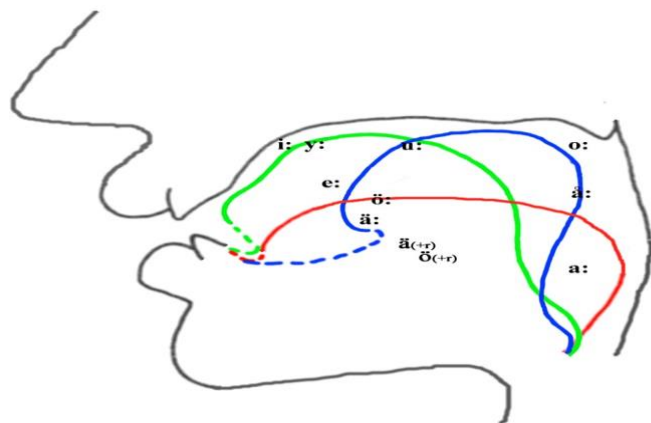
e – [e:] lung închis din cuvântul „leva” – a trăi, se aseamăna cu é din limba franceză, dar nu are corespondent în limba română;

ö – [ø] lung închis nu are echivalent în limba română;

å – [o:] este ä un o lung închis, „åka” – a merge, asemănător cu exclamația „gool” din română;

ä – [ɛ:] lung deschis din cuvântul „läsa” – a citi, se aseamăna cu e românesc din „lene”;

a – [ɑ:] se aseamăna cu a românesc închis și lung sau se pronunță ca un o lung închis (å), când se folosește în cuvinte de genul: *vara* – a fi, *tala* – a vorbi, *dagar* – zile.

<https://learningswedish.se/courses/11/pages/3-dot-2-vokaler>

Vocalele scurte în limba suedeză:

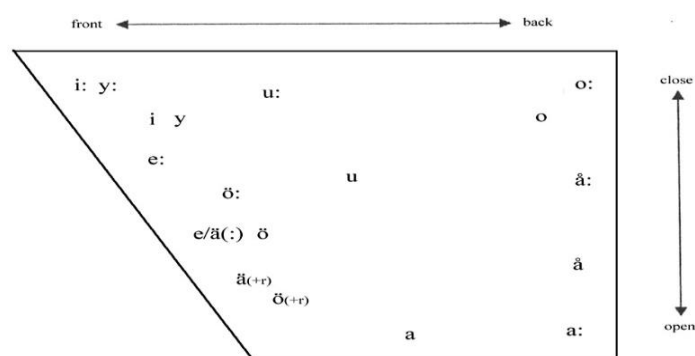
i – [i] scurt de la „vitt” – alb, se aseamăna cu i scurt românesc de la „hit”;

y – [y] scurt de la „byggnad” se aseamăna oarecum cu i românesc ;

u – [ø] scurt de la „hurra” – ura, se aseamăna cu u scurt românesc de la „ura”;

- o – [ɔ] scurt de la „ost” – *brânză*, se aseamănă cu u românesc de la „must”;
- o – [ɔ] scurt de la „komma” – *a veni*, se aseamănă cu o românesc de la Toma;
- e – [ɛ] scurt de la „mest” – *cel mai mult*, se aseamănă cu e românesc din „rest”;
- ö – [œ] scurt de la „höst” se pronunță dublând consoana s „hössst ”
- å – [ɔ] o scurt de la „ålder”- *vârsta*, se aseamănă cu o românesc de la „bol”;
- ä – [ɛ] e scurt de la „ägg” – *ou*, se aseamănă cu e românesc de la „bec”;
- a – [a] scurt de la „hat” – *ură*, se aseamănă cu a românesc din „pat”.

Limba suedeză are 9 vocale (foneme) care se pot pronunța în aproximativ 20 de moduri.

<https://learningswedish.se/courses/11/pages/3-dot-2-vokaler>

Pronunția vocalelor: **i, y, ö, ä**, se face aducând limba în față, în timp ce pentru vocalele: **o, å, a**, se trage limba în spate, fiind diferit gradul de deschidere a gurii, precum și cel de rotunjire a buzelor, după cum se poate observa în figura de mai sus.

Oricum, trebuie să știm că în suedeză vocala **a** este lungă, dacă este urmată de o consoană scurtă cum ar fi „mat” – *mâncare* și este scurtă dacă este urmată de consoană lungă, de exemplu „katt” – *pisică* (Lindholm, 1986:22-26).

O atenție deosebită trebuie acordată atât vocalei lungi o [o:], care se poate scrie cu „å”, „svår” – *greu* sau cu „o”, „sova” – *a dormi*.

Și în cazul vocalelor ö și ä urmate de consoana r, pronunția este diferită, iar sunetul specific va fi notat cu un r mic, sub forma ö^r și ä^r.

Există cuvinte în limba suedeză, ortografiate identic, dar care se citesc diferit, ca de exemplu:

- „kort” – *scurt*, care se citește ca un o scurt [ɔ];
- „kort”- *carte* (de identitate sau de joc), care se citește ca un u scurt [ʊ].

Alteori există situații în care, unele cuvinte se ortografiază diferit dar se pronunță identic, ca de exemplu:

- egg [eg:] – tăiș (al cuțitului)	ägg [eg:] – ou;
- en [en:] – un, o	än [en:] – încă, mai;
- sätt [set:] – fel,	sett [set:] – văzut;
- verk [vär:k] – acțiune, faptă	värk [vär:k] – durere.

Trăsături comune limbii române și limbii suedeze:

- vocalele scurte: a, e, i o, u se pronunță aproximativ la fel în ambele limbi.

Trăsături distinctive între cele două limbi:

- în limba română sunt 7 vocale plus 4 semivocale, iar în limba suedeză sunt 9 vocale care pot fi lungi sau scurte în funcție de tipul de consoană precedentă;
- ambele limbi au vocale specifice: ă, â, î, în limba română și å, ä, ö în limba suedeză;
- y este vocală în limba suedeză dar nu și în limba română, iar în funcție de lungimea sunetului, adică dacă vocala este urmată una sau două consoane, se schimbă sensul unui cuvânt:

- *nys* [ny:s] – *få nys om* – „a prinde de veste”;
- *nyss* [nys:] – „adineauri, cu puțin înainte”;

- y urmat de o vocală se citește [j] în cuvinte precum yogurt [jåg:urt];

4. Diftongul. Triftongul. Hiatal

4.1. Diftongul este grupul de două sunete diferite (o vocală și o semivocală) care aparțin aceleiași silabe și se pronunță împreună.

În limba română, diftongii se clasifică în funcție de poziția semivocalei față de vocală în:

- diftongi ascendenți, formați dintr-o semivocală + vocală: *iar*na, *ie*pure, *ci*ot, *i*ubit, *ce*as, *oa*le, *zi*ua, *rou*ă;
- diftongi descendenți, formați dintr-o vocală + semivocală: *na*i, *n-ai*, *răi, *pâine, *vii, *cui*, *zglobiu, *molâu, *panou*, *continuu*.*****

Diftongi ascendenți sunt 9 la număr [*ia, ie, io, iu, ea, eo, oa, ua, uă*], iar cei descendenți sunt 14 [*ai, âi, ei, âi, ii, oi, ui, au, ău, eu, âu, iu, ou, uu*].

În limba suedeză diftongul și triftongul provin doar din cuvintele împrumutate din germană, franceză, engleză sau alte limbi: *fiol, trottoar, augusti* și se regăsec în dialectele suedeze, mai ales în *gotländska, skånska, blekingska* (Lindholm, 1986:27).

4.2 Triftongul

Triftongul este grupul de trei sunete, format dintr-o vocală și două semivocale, care aparține aceleiași silabe. În funcție de modul de așezare a vocalei, triftongii pot fi:

- *ascendenți*, când vocala este așezată înaintea semivocalelor, ca de exemplu: *pleoape*, *cioară*, *picioare*, *cioate*;
- *centrați*, când vocala este poziționată între semivocale, ca de exemplu: *aveau*; *iau*; *vedeau*; *turcoaice*, *corăbioare*.

În limba suedeză nu există triftongi decât din cuvinte împrumutate cum ar fi denumiri de țări – *Uruguay*- sau dialecte precum *gotländska*, *skånska* și *blekingska*: *biouk* în loc de *bok* – *carte*, *miour* în loc de *mor* – *mamă*.

4.3 Hiatul

Hiatul este un grup de două vocale aflate în silabe diferite care poate aparține atât aceluiași cuvânt cât și unor cuvinte diferite.

Vocalele în hiat pot fi de mai multe feluri:

- vocale diferite:
 - a-e: *a-e-rat*,
 - e-a: *re-a-list*
 - i-e: *ploa-ie*, *zoa-ie*,
- de același fel:
 - a-a: *con-tra-atac*,
 - e-e: *li-ce-e*, *fi-le-e*,
 - i-i: *fi-ind-că*, *fi-ii*,
 - o-o: *co-or-do-na-re*,
 - u-u: *re-zi-du-u-ri-le*, *con-ti-nu-u*, *a-si-du-u*,
- în lanț:
 - i-a-e: *anti-a-e-ri-an*,
 - o-a-u: *co-a-u-to-ri*.

În limba suedeză hiatul este întâlnit mai rar și de cele mai multe ori în cazul cuvintelor împrumutate din alte limbi:

- *ra-di-o*, *o-ri-ent*, *pe-ri-od*, *bi-o-graf* - cinema, *ö-ar* – insule;
- *ti-on-de* – al zecilea, *tre-tti-on-de* – al treizecilea (numerele ordinale).

5. Consoanele. Corespondența dintre litere și sunete

5.1 Consoanele reprezintă sunete produse de aparatul fonator care la trecerea curentului de aer întâmpină un obstacol. Reproducerea în scris a sunetelor se realizează prin litere.

În limba română consoanele se pot clasifica după modul de articulare:

- ocluzive: [p, b, t, d, k, g, k', g'];

- fricative: [f, v, s, z, ș, j, h];
- semi ocluzive: [č, ĝ, ț];
- sonante:
 - orale [l, r];
 - nazale [m, n];

După sonoritate, consoanele se clasifică în:

- consoane perechi:
 - surde: [p, t, k, k', f, s, ș, č];
 - sonore: [b, d, g, g', v, z, j, ĝ];
- fără pereche:
 - surde: [h, ț] fără pereche sonoră;
 - sonore: [m, n, l, r,] fără pereche surdă;

(Corniță, 2001:77-82).

În cazul vorbitorilor de limbă suedeză, poate fi dificilă pronunția vocalelor *ă/i* sau a consoanelor *ț/z*, precum și a grupurilor de litere *ghe/ghi, ge/gi, che/chi, ce/ci*.

Înaintea consoanelor „b” și „p” se folosește litera „m” și nu „n”: *amplasament, ambulatoriu, combatere, complace, impenetrabil, îmbolnăvit, empatie, important, umple*.
 Excepție face cuvântul *Istanbul* care se scrie cu *n*.

De asemenea înaintea consoanelor surde: [c, h, p, ș, t] se scrie și se pronunță „s” nu „z”: *descoperire, despărți, despacheta, descătușa, destăinui*.

Însă înaintea consoanelor sonore: [b, d, g, j, m, r, v] se scrie și se pronunță „z” nu „s”: *dezbatere, zgomot dezmoști, dezbrobodi, dezgheț, dezvăța, zdrobi*. Excepție fac cuvintele compuse cum ar fi *glasvand, jurisdicție* sau cuvinte derivate cu prefixul *trans-*: *transdanubian, transversal, transgaz* (Tabarcea, 1996:246-248).

Există cuvinte în care anumite consoane se dublează *cc, nn, tt, zz*: *înnopta, înnorat, accepta, accelerație, accent, occipital, succint, vaccin, posttotalitar, Negruzzi*.

În limba suedeză consoanele se clasifică după modul de articulare și sonoritate:

- ocluzive:
 - surde: [p, p^h, t, t^h, k, k^h, rt];
 - sonore: [b, d, g, rd];
- fricative:
 - surde: [f, s, sj (ș), tj (j), h, rs];
 - sonore: [v, j];
- vibrante: [r];
- laterale: [l];

- nazale: [m. n].

Pronunția consoanelor surde *p/t/k* poate fi dificilă, deoarece [p^h/t^h/k^h] se pronunță aspirat în unele situații și din acest motiv se recomandă folosirea unui șervețel de hârtie ținut în fața gurii (pentru a vedea mișcarea) atunci când se pronunță cuvinte ca: *pappa* [p^hàpa], *kul* [k^hu:l], *ta* [t^ha:].

Consoana *d* se pronunță [t]:

- când se află situată între o vocală scurtă și -s, cum ar fi *gods* [got:s] – *bunuri*;
- în cazul formei de genitiv *Guds* [gut:s].

În cazul consoanelor *d, g, h, l* urmate de *j* se pronunță doar [j] asemănător cu *i* românesc:

- *djur* [ju:r] – animal;
- *gjorde* [jo:r de] – am făcut;
- *hjälp* [jel:p] – ajutor;
- *ljud* [ju:d] – sunet.

Sunetul ș din limba română îl regăsim sub forma lui 20-ljudet [ɛ] în combinația de litere:

- *kj* – *kjol* [ɛo:l] – fustă;
- *tj* – *tjuv* [ɛu:v] – hoț;
- *ky* – *kyrka* [ɛyr:ka] – biserică;
- *kä* – *känner* [ɛen:er] – a simți;
- *kö* – *köpa* – [ɛö:pa] – a cumpăra.

Însă una dintre cele mai dificile este pronunția lui *h* aspirat, numit și 7-ljudet [ɸ] sau [ʃ] în combinația de litere:

- *ski* – *skiva* [ʃi:va] – felie;
- *sj* – *sju* [ʃu:] – șapte;
- *sky* – *skydda* [ʃyd:a] – a apăra;
- *skö* – *skön* [ʃö:n] – frumos;
- *skä* – *skära* [ʃä:ra] – a tăia.

(Viberg, 2009:63-65), (Lindholm, 1986:29-36), (Rosenqvist, 2011, 26-43).

Trăsături comune:

- consoanele sunt reprezentate prin aceleași tip litere în ambele limbi;
- sunetul „ș” este prezent în ambele limbi, chiar dacă sunt ortografiate diferit.
- existența consoanelor duble: cc, nn, tt.

Trăsături distinctive:

- alfabetul limbii române are două consoane specifice reprezentate prin literele „ș” și „ț” care nu se regăsesc în alfabetul limbii suedeze;

- în limba suedeză consoanele d, g, h, l nu se citesc atunci când sunt urmate de litera j, iar litera „z” se citește [s];
- existența consoanelor p/t/k care se pronunță aspirat [p^h/t^h/k^h] dar care nu au corespondent în limba română;
- în limba română litera „k” se folosește destul de rar, în timp ce în limba suedeză litera „c” se folosește destul de rar;
- în limba suedeză litera „j” se pronunță în general ca un i românesc, dar există și excepții în cuvinte precum:
 - jargong [ʃargɑŋ:] - jargon;
 - justera [ʃyster:ra] – a ajusta;
 - journal [ʃorna:l] – jurnal, gazetă.

5.2 Corespondența dintre sunete și litere

În ceea ce privește corespondența dintre sunete și litere, în limba română există mai multe situații:

- sunet redat printr-o singură literă (vocală sau consoană): [a, ă, b, d, e, f, g, j, l, m, n, o, p, r, s, ș, t, ț, u, z];
- sunet redat prin literă diferită: î/â, i/y, c/k/q, v/w;
- litera „x” care redă grupurile de consoane:
 - [cs] în cuvinte ca: *expatriat, fixat, extraordinar, text*;
 - [gz] în cuvinte ca: *exactitate, examene, exemplar, existență*;
- se scrie cu „cs” dar redă litera [x]: *rucsac, ticsită*;
- cuvinte scrise cu „x” la singular și cu „cș” la plural: *complex – complecși, linx – lincși, fix – ficși*;
- litere duble care se aud ca sunete unice aa [a]: *Varlaam*;
- î se scrie întotdeauna la începutul și sfârșitul cuvântului (ex: *încercare, începe, doborî, izvorî, coborî*), în cazul cuvintelor care încep cu î, la care se adaugă prefixul *ne-*, *re-* (ex: *neîncetat, reîncepe*) sau în cazul cuvintelor compuse în care al doilea cuvânt începe cu î (ex: *bineînțeles, bunăînțelegere*);
- â se scrie în interiorul cuvântului sau în cazul cuvintelor care se termină cu î, la care se adaugă sufixul *-oare* (ex: *coborî-coborâtoare, doborî-doborâtoare*);

Sunete redat prin grupuri de litere în care „e” și „i” au valoare diacritică:

- [č] – „ce” / „ci” - *cercei/cineva*;
- [ğ] – „ge” / „gi” - *gem/girafă*;

- [k'] – „che / chi“ - *chenar/chiparos*;
- [g'] – „ghe / ghi“ – *ghem/ghirlandă* (Corniță, 2001).

În limba suedeză există situații în care un sunet poate fi scris în mai multe feluri și anume:

- [j] pronunțat ca un i:
 - dj – *djup* – „adânc”;
 - g – *get* – „capră”;
 - gj – *gjuter* – „a turna în formă”;
 - hj – *hjälp* – „ajutor”;
 - j – *jag* – „eu”;
 - lj – *ljus* – „lumină”;
- [k] pronunțat ca un c:
 - ck – *flack* – „plat”;
 - g – *högt* – „înalt”;
 - k – *klar* – „clar”;
 - q – *quinoa*;
- [ç] numit *tje-ljudet* sau *20-ljudet*, pronunțat ca un ș:
 - ch – *checka* – „a verifica”;
 - k – *köra* – „a conduce”;
 - kj – *kjol* – „fustă”;
 - tj – *tjei* – „fată”;
- [ʃ] sau [h] numit *sje-ljudet* sau *7-ljudet*, pronunțat ca o combinație de h și [u:]:
 - ch – *chock* – „șoc”;
 - g – *gentil* – „darnic/stilat”;
 - j – *journal* – „jurnal”;
 - sch – *schema* – „schemă”;
 - sh – *sheriff* – „șerif”;
 - si – *pension* – „pensie”;
 - sj – *sjuk* – „bolnav”;
 - sk – *skepp* – „navă”;
 - skj – *skjul* – „magazie”;
 - ssi – *mission* – „misiune”;
 - stj – *stjärna* – „stea”;
 - ti – *position* – „poziție”.

În cazul consoanelor **r** și **l** urmate de **g**, acestea se pronunță [rj] și [lj] și se aseamănă cu **i** românesc din: **ridiche** sau **linie**; (Rosenqvist, 2011), (Lindholm, 1986:36-39).

Spre deosebire de limba română, în ortografia suedeză există un număr mai mare de consoane care se pot dubla. Consoana dublă urmează după o vocală scurtă și se pronunță ca un sunet consonantic lung:

- **m** se dublează doar între două vocale: *rum – rummet*;
- **k** nu se dublează ci se folosește **ck** pentru a arăta că sunetul k este lung;
- **n** nu se dublează niciodată înainte de t și d;

Exemple:

<i>brun</i> – „maron”;	<i>brunn</i> – „fântână”;
<i>ful</i> – „urât”;	<i>full</i> – „plin”;
<i>mat</i> – „mâncare”;	<i>matt</i> – „fără strălucire”;
<i>rus</i> – „beție”;	<i>russ</i> – „ponei”;
<i>räd</i> – „raid”;	<i>rädd</i> – „speriat”.

Trăsături comune:

- sunetul „c” poate fi redat prin literele [c/k/q];
- sunetul „ng” se regăsește atât în limba română cât și în limba suedeză.

Trăsături distinctive:

- există cuvinte comune, scrise identic în ambele limbi dar pronunțate diferit:
 - kilogram în limba română se pronunță [k'] (chilogram);
 - kilogram în limba suedeză se pronunță [ç] (șilogram);
- există cuvinte scrise identic, cu înțeles diferit și pronunțate diferit:
 - în limba română: gen [ğn] – soi, tip, fel;
 - în limba suedeză: gen [je:n] – scurt, genă;
- în limba suedeză un sunet poate fi redat prin mai multe combinații de litere:
 - [ç] numit și sunetul 20 - scris în 4 feluri;
 - [j] - scris în 6 feluri;
 - [ʃ] sau [h] numit și sunetul 7 - scris în 12 feluri;

5.3 Accentul

Accentul este „o unitate suprasegmentală intensivă⁷ care presupune pronunțarea mai intensă sau pe un ton mai înalt, a unei silabe dintr-un cuvânt ” (Corniță, 2001:88).

În limba română, accentul se clasifică după natura lui în:

- accent de intensitate sau dinamic ce depinde de amplitudinea sunetului, care la rândul său este condiționat de energia cu care acesta este articulat. Astfel, la cuvintele

⁷ Unitățile suprasegmentale sunt intensive – accentul și extensive – intonația. Ele nu constituie ci caracterizează segmentul fonetic.

polisilabice apar, pe lângă accentul principal – forte și un accent secundar – slab: *bunăștiință, antepenultima*;

- accent muzical – tonic care depinde de numărul vibrațiilor pe secundă la articularea sunetelor: ascuțit, grav, circumflex;

După poziție, accentul poate fi fix, condiționat fonetic ori morfosintactic sau liber, acesta putând fi variabil sau stabil. Libertatea accentului permite diferențierea cuvintelor sau a formelor gramaticale, atunci când acestea au aceleași sunete tip:

- *vesélă* (substantiv) vs. *véselă* (adjectiv);
- *móbilă* (substantiv) vs. *mobílă* (adjectiv);
- *óchi* (substantiv) vs. *ochí* (verb);
- *acéle* (pronume) vs. *ácele* (substantiv)
- *adúnă* (verb, forma de prezent) vs. *aduná* (verb forma de perfect);
- *cópii* vs. *copíi* (substantive); (Tabarcea, 1996:243-245).

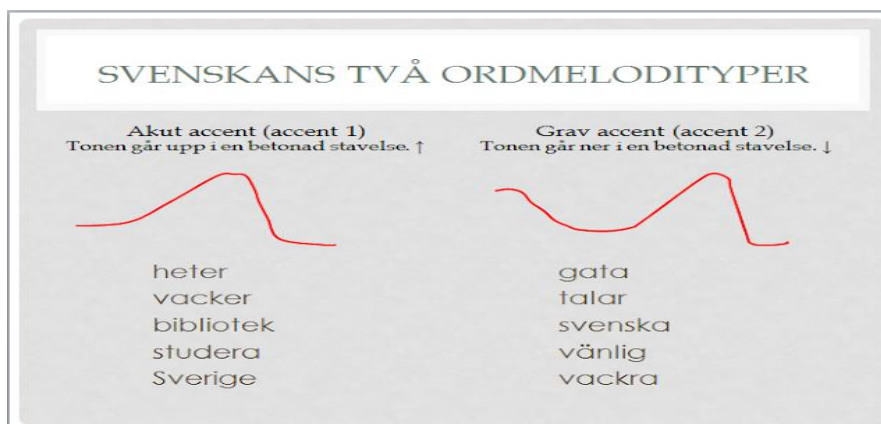
(<http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A12966/pdf>), (<http://foneticalimbiromane.ro>)

Accentul este liber – stabil în cazul flexiunii nominale, cu câteva excepții: *soră – surori, radio – radiouri*.

Și în limba suedeză accentul joacă un rol important mai ales în cazul cuvintelor ortografiate identic, dar pronunțate cu intensitate diferită, astfel încât rezultă cuvinte cu sensuri diferite. Spre exemplu:

- „bànan” – *bananá* vs. „banán” – *pistă*;
- „fàsan” – *sperietură* vs. „fasán” – *fazan*.

Un fenomen care nu se regăsește în cazul limbilor europene în marea lor majoritate este accentul melodic sau muzical realizat prin intermediul accentului ascuțit [´] și grav [˘]. Acest accent muzical îl întâlnim în limbile: suedeză, norvegiană, letonă, lituaniană, sârbo-croată și slovenă. Astfel anumite cuvinte ortografiate identic sunt deosebite cu ajutorul accentului melodic:

(<https://sfivit.blogspot.com/2018/04/>)

accent acut (I):

accent grav (II):

anden (pronunțat – ánden) – „rața”

anden (pronunțat - ànden) – „spiritul”;

stegen (pronunțat – stégen) – „treptele”

stegen (pronunțat – stègen) – „scara”;

våken (pronunțat – váken) – „copcă”

våken (pronunțat – v àken) – „treaz”.

(Språkrådet,2008:218, 219)

Accent 1 = akut

Accent 2 = grav

anden (en and)

anden (en ande)

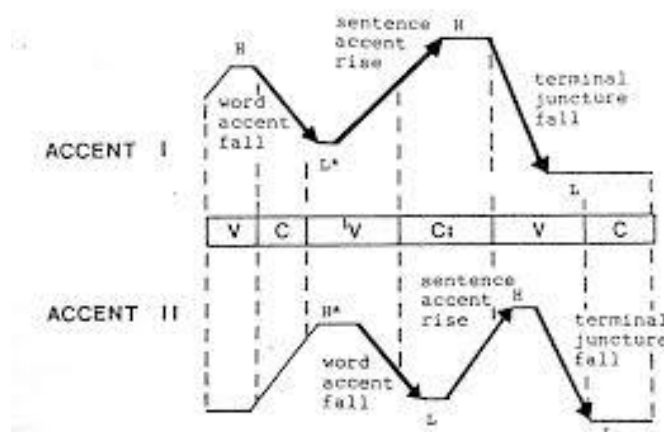
stegen (ett steg)

stegen (en steg)

(<https://learningswedish.se/courses/11/pages/3-dot-2-vokaler>)

Accentul acut (I) se întâlnește în cazul cuvintelor mono- sau bisilabice, în cazul formelor de plural la substantive, în cazul verbelor la forma prezent și al cuvintelor împrumutate (cu excepția: *proffessor*, *prinsessa*, *lärarinna* – „profesoară”) sau unele cuvinte compuse care se termină cu *-dag* – zi, *-gård* – „grădină” (ex: *måndag* – „luni”, *trädgård* – „grădină de pomi fructiferi”).

Accentul grav (II) se folosește în cazul cuvintelor plurisilabice, majorității cuvintelor compuse (ex: *ordbok* – „dicționar”, *skölflicka* – „elevă”) (Lindholm,1986:15-17)

⁸https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fwww.idunn.no%2Ffile%2Fci%2F67090728%2F900x%2Fnordand-2018-2-2-1.jpg&imgrefurl=https%3A%2F%2Fwww.idunn.no%2Fnordand%2F2018%2F02%2Fom_hur_finskspraakiga_och_svenskspraakiga_lyssnare_bedmer_oc&tbnid=gec_kUvQeq6OCM&vet=12ahUKEwj17bf68cTpAhWXxSoKHQWJBCwQMygXegUIARCAAQ..i&docid=yFjLpj5m5LjYIM&w=900&h=438&q=accent%20och%20accent%20och%20satsbetoning&ved=2ahUKEwj17bf68cTpAhWXxSoKHQWJBCwQMygXegUIARCAAQ#h=438&imgdii=9JYo7rkoE_x3rM:&vet=12ahUKEwj17bf68cTpAhWXxSoKHQWJBCwQMygXegUIARCAAQ..i&w=900

- *Jag vill gärna gå till apoteket idag.* „Eu vreau cu plăcere să merg la farmacie astăzi”. (dar poate nu și tu);
- *Jag vill gärna gå till apoteket idag.* „Eu vreau cu plăcere să merg la farmacie astăzi”. (dar poate nu pot);
- *Jag vill gärna gå till apoteket idag.* „Eu vreau cu plăcere să merg la farmacie astăzi.” (nu este nici o problemă!);
- *Jag vill gärna gå till apoteket idag.* „Eu vreau cu plăcere să merg la farmacie astăzi”. (să merg pe jos, nu cu un mijloc de transport.);
- *Jag vill gärna gå till apoteket idag.* „Eu vreau cu plăcere să merg la farmacie astăzi”. (să merg spre farmacie);
- *Jag vill gärna gå till apoteket idag.* „Eu vreau cu plăcere să merg la farmacie astăzi”. (astăzi nu în altă zi).¹¹
(Rosenqvist, 2011:64).

Trăsături comune:

- În funcție de intonație sensul propoziției se poate schimba, de la declarativă, la propoziție interogativă sau exclamativă.

Trăsături distinctive:

- În limba suedeză accentul în cazul cuvintelor compuse cade diferit față de cuvintele simple, iar tonul este descendent pe silaba accentuată a primului cuvânt și ascendent pe silaba accentuată a ultimului cuvânt compus, de exemplu:

- loka`ltrafi`k – trafic local;
- loka`ltrafiktaxebestämm`elser – reglementările locale privind impozitul pe trafic.¹²

5.5 Alternanțele fonetice

Prin alternanță fonetică se înțelege schimbarea regulată a unui sunet din rădăcina cuvântului în alt sunet. Aceste alternanțe se întâlnesc atât în limba română, cât și în limba suedeză.

În limba română, alternanțele fonetice pot fi de tip:

- vocalic: a-ă (*baie-băi*), a-e (*masă-mese*), ă-e (*păr-pere*), e-i (*idee-idei*), o-oa (*bob-boabe*), oa-o (*poartă-porti*), o-u (*soră-surori*);
- consonantic: c-ț (*mac-maci*), d-z (*cadă-căzi*), s-ș (*duios-duioși*), t-ț (*carte-cărți*); g-ğ (*drag-dragi*), z-j (*obraz-obraji*);

În limba suedeză, alternanțele fonetice pot fi:

¹¹ Trad. mea

¹² Trad. mea

- vocalice: a-ă, *hand-händer* („mână-mâini”), o-ö, *bror-bröder* („frate-frați”), u-ö, *mus-möss* („șoarece-șoareci”), â-ä, *tång – tänger* („clește-clești”);
 - consonantice: s-ss *gås – gäss* („gâscă-gâște”), mm-mr, *sommar-somrar* („vară-veri”), t-tt, *fot-fötter* („picior-picioare”)
- (<http://www.tallstugan.se/0118.aspx>)

6. Concluzii

Se poate afirma că direcția cea mai importantă pe care am urmărit-o în această lucrare a fost evidențierea faptului că, indiferent de limba vorbită, cu toții avem un element comun și anume sunetul limbii vorbite. Comunicarea, în general, are loc doar prin intermediul elementelor sonore și ne referim la sunete, grupuri de sunete, accent, intonație, cuvinte, propoziții sau fraze. Astfel, prin compararea diverselor unități care aparțin aceluiași nivel lingvistic, am dorit să fac o analiză combinatorie pe de o parte și contrastivă pe de altă parte, în ideea de a scoate în evidență câteva reguli și excepții importante din fonetică, în speranța că evidențierea acestora va ușura învățarea limbii suedeze sau limbii române. De asemenea, cunoașterea diferențelor și asemănarilor fonetice și fonologice este importantă și necesară pentru că duce la o mai bună înțelegere a modului de formare și ortografiere a sunetelor. Prin această expunere am făcut o scurtă incursiune în lumea lingvistică, în încercarea de a crea o punte de legătură între fonetica limbii române și cea a limbii suedeze.

De ce? Întrucât, așa cum am explicat și anterior sunetul este elementul de bază a oricărei limbi, maternă sau străină, iar limba vorbită ne reprezintă atât din punct de vedere fizic, psihologic, dar și social. Așadar, luând în considerare cele evidențiate pe parcursul acestei teze, putem afirma că la baza învățării și aprofundării oricărei limbi stă fonetica cu ajutorul căreia se formează diverse unități lingvistice.

Bibliografie

1. Bărbuță Ion, Cicală Armenia, Constantinovici Elena, Cotelnic Teodor, Dîrul Alexandru, *Gramatica uzuală a limbii române* - Chișinău, Editurta Litera , 2000, (pdf)
2. Bărbulescu Violeta, *Gramatica limbii române*, Craiova,1998
3. <http://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=1853> Zagaevschi Vladimir, *Fonetica pentru lingviști și lingviști despre fonetică*, Revista Limba Română, nr.4, anul XV, 2005, apud Bogdan M., *Fonetica limbii engleze*, Cluj, Editura Științifică, 1962, p.8. (accesat la data de 10 mai 2020)
4. <https://www.literparc.ro/sunete-si-foneme/> Apud Ciontescu-Samfireag Florica, Velican Eugen, *Vocabular. Fonetică. Probleme dificile și controversate*, Pitești, Editura Carminis, 2001. (accesat la data de 1 mai 2020)
5. Corniță Georgeta, *Fonetica Integrată, Ed. a 2-a, revizuită, Baia Mare:Umbria*, 2001
6. Coteanu Ion, *Gramatica de bază a limbii române*, 1982 (pdf)
7. Doom – *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ed. II revăzută și adăugită, Univers Enciclopedic Gold, București, 2010 (pdf)
8. Lindholm Hans, *Svensk Grammatik*, Infotryck ab, Malmö,1986
9. Rosenqvist Håkan, *Uttalsboken / Svensk uttal i praktik och teori, Lettland, 2011*
10. Viberg Åke, Ballardini Kerstin, Stjärnlöf Sune, *Gramatica limbii suedeze*, 2009
11. Språkrådet, *Svenska skrivregler*, Liber AB, Stockholm, 2008
12. *Fonetică și Dialectologie*, Ed. Academiei Republicii Populare Romîne, 1958, http://dspace.bcu-iasi.ro/static/web/viewer.html?file=http://dspace.bcu-iasi.ro/bitstream/handle/123456789/825/BCUIASI_PER_Y-7337_1958%2c%20Vol.1.pdf?sequence=1&isAllowed=y (accesat la data de 4 mai 2020)
13. <https://ro.scribd.com/document/252209532/Gramatica-Limbii-Romane> Tabarcea Cezar, Vlad Carmen, Mustăcioiu Maria, Techirdalian Aurora, Oprișor Georgeta, *Gramatica limbii române pentru bacalaureat, admitere în licee și facultăți*, Editura Constelații, București, 1996; (accesat la data de 5 mai 2020)
14. <https://ro.scribd.com/doc/128425662/ACADEMIA-ROMANA-Indreptar-Ortografic-Ortoepic-Si-de-Punctuatie-Searchable-B-W-400dpi> (accesat la data de 5 mai 2020).

Academia Română Institutul de lingvistică „Iorgu Iordan” Îndreptar Ortografic, Ortoepic și de punctuație, Editia a V-a, Univers enciclopedic, 1995; (accesat la data de 3 mai 2020)

Webografie

<https://foneticalimbiromane.ro/> (accesat la data de 5 mai 2020)

<https://lexicologialimbiromane.ro/morfonemia/structura-fonematica-a-cuvintelor/> (accesat la data 3 mai 2020)

<https://www.literparc.ro/sunete-si-foneme/> (accesat la data de 3 mai 2020)

<http://www.tallstugan.se/0118.aspx> (accesat la data de 8 mai 2020)

http://www.etc.tuiasi.ro/sibm/romanian_spoken_language/ro/fonetica_start.htm

<https://crispedia.ro/sistemul-fonetic-fonematic-al-limbii-romane/> (accesat la data de 4 mai 2020)

http://dir.upsc.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/1459/Conf_2018_V3_pg102-113.pdf?sequence=1&isAllowed=y (accesat la data de 4 mai 2020)

<https://learningswedish.se/courses/11/pages/3-dot-2-vokaler> (accesat la data de 28 aprilie 2020)

https://larportalen.skolverket.se/LarportalenAPI/api-v2/document/path/larportalen/material/inriktningar/5-las-skriv/Grundskola/033_nyanlandas-sprakutveckling/del_07/7.%20Uttalsundervisning.pdf (accesat la data de 28 aprilie 2020)

http://www.bossethoren.se/prosodi_sv.html (accesat la data de 29 aprilie 2020)

[https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fwww.idunn.no%2Ffile%2Fci%2F67090728%2F900x%2Fnordand-2018-2-2-](https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fwww.idunn.no%2Ffile%2Fci%2F67090728%2F900x%2Fnordand-2018-2-2-1.jpg&imgrefurl=https%3A%2F%2Fwww.idunn.no%2Fnordand%2F2018%2F02%2Fom_hu)

[r_finskspraakiga_och_svenskspraakiga_lyssnare_bedmer_oc&tbnid=gec_kUvQeq6OCM&vet=12ahUKEwj17bf68cTpAhWXxSoKHQWJBcwQMygXegUIARCAAQ..i&docid=yFjLpj5m5LjYIM&w=900&h=438&q=accent%201%20och%20accent%202%20satsbetoning&ved=2ahUKEwj17bf68cTpAhWXxSoKHQWJBcwQMygXegUIARCAAQ#h=438&imgdii=9JYo7rkoE_x3rM:&vet=12ahUKEwj17bf68cTpAhWXxSoKHQWJBcwQMygXegUIARCAAQ..i&w=900](https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fwww.idunn.no%2Fnordand%2F2018%2F02%2Fom_hu_r_finskspraakiga_och_svenskspraakiga_lyssnare_bedmer_oc&tbnid=gec_kUvQeq6OCM&vet=12ahUKEwj17bf68cTpAhWXxSoKHQWJBcwQMygXegUIARCAAQ..i&docid=yFjLpj5m5LjYIM&w=900&h=438&q=accent%201%20och%20accent%202%20satsbetoning&ved=2ahUKEwj17bf68cTpAhWXxSoKHQWJBcwQMygXegUIARCAAQ#h=438&imgdii=9JYo7rkoE_x3rM:&vet=12ahUKEwj17bf68cTpAhWXxSoKHQWJBcwQMygXegUIARCAAQ..i&w=900) (accesat la data de 2 mai 2020)

<https://sfivit.blogspot.com/2018/04/> (accesat la data de 7 mai 2020)

<https://booknation.ro/citate-despre-limba-romana/> (accesat la data de 19 mai 2020)